

kolumni

Mikko Mäntysaari on sosiaalityön professori Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksella. Hän käsittelee kolumneissaan yliopistotyön arkea.

Lukemisen pakkoa

Yliopistotyö on pitkälti lukemista ja luetusta puhumista. Vaikka lukunopeus harjoituksesta kasvaa, ei aika tunnu koskaan riittävän edes aivan välttämättömimpien tekstien lukemiseen.

Professori joutuu lukemaan käsikirjoituksia enemmän kuin valmiita tekstejä. Tenttivastaukset ja esseet ovat opettajan ehkä arkisinta luettavaa. Kun niiden perustana ovat useimmiten samat teokset, lukemisesta tulee helposti tylsää rutiiniötä.

Pro graduja, tutkimussuunnitelmia ja väitöskirjakäsikirjoituksia riittää. Onneksi monet ovat myös hyvin kiinnostavia. Vaikka kirjoitus voi olla kömpelö, on asia sentään useimmiten tärkeää.

Oli miten taitava kirjoittaja tahansa ja asia miten tärkeä hyvänsä, seitsemännennen kerran luettuna sama teksti ei enää tunnu tuoreelta. Ja tutkimus ei ole vielä edes ilmestynyt, mennyt esitarkastukseen tai muuten päätynyt niiden luettavaksi, joille kirjoittaja sen on suunnannut. Koetan aina muistaa lukea tuttuakin käsikirjoitusta myös sitä ensikertaa lukevan silmin.

Pitkään taistelin yleistynyttä puhetapaa vastaan nähdä tekstin ”kiinnostavuus” jonkinlaisena laatukriteerinä. Nyt olen antanut periksi ja huomaan itsekin käyttäväni kiinnostavuutta arviointiperusteena. Jos minua ei joku kiinnosta, lienee kyse siitä, että olen jo liian monta kertaa lukenut samat ajatuskulut. Teksti ei silloin lisää tietoa eikä luo uutta. Silloin tämä voi olla hyvä sanoa opiskelijalle suoraan.

Uusi tietotekniikka on sekä parantanut että pahentanut tilannetta. Sähköiset kirjakokeelmat mahdollistavat Jyväskylän yliopistossa tuhansien elektronisten kirjojen ja noin 17 000 tieteellisen lehden seuraamisen koeta yhtä hyvin kuin työpaikalta. Sosiaalityötä käsitteleviä tieteellisiä lehtiä on niitäkin runsaasti saatavana sähköisessä muodossa.

Tekniikka on uutta, minä olen vanha. Onneksi sentään näen kohtalaisen hyvin, vaikka silmät väsyvätkin aiempaa helpommin.

Myös klassikoita pitäisi ehtiä lukea, jotta ei olisi aivan tumpelo lounas-keskusteluissa sosiologisten ja filosofien kanssa. Hyllyssäni seisovat monet paksut keskenjääneet niteet tuijottaen syyttävästi. Lupaani mielessäni Arendtille, Schützille ja Deweylle, odottakaa vain, käyn kohta teidän kimppuunne, kunhan vain selviän tästä tämänpäiväisestä ruuhkasta. Ehkä jo ensi kesänä palaan luoksenne...